ЩОМІСЯЧНА ВСЕУКРАЇНСЬКА ГАЗЕТА СТАВРОПІГІЙНОГО БРАТСТВА СВ. АП. АНДРІЯ ПЕРВОЗВАНОГО

За віру і єдність!

Успенська вежа

Виходить з березня 1991 року | ЛИПЕНЬ 2008 року | № 7 (193)

Знайдення голови Івана Хрестителя

Один чоловік, орючи свою ниву, побачив вогонь, що виходив з землі. Це повторювалось не раз і завжди в одному місці. Пішов той чоловік до міста і звістив про це єпископу Ємесійському. Єпископ же збагнув, що йдеться про якусь велику річ, узяв своїх клириків і пішов на те місце.

Учинивши молитву, єпископ повелів розкопати це місце. І викопали звідти посудину, що мала в собі не золото і не срібло, але найдорожчу від усіх земних скарбів, голову Івана Предтечі, Хрестителя Господнього.

Отож слава про те розійшлася по всіх усюдах. Виточувала та чесна голова пахуче миро, яким священики мазали людей.

Прийшла на це місце і преподобна Матрона, набрала і собі його в посудину, щоб віднести до монастиря свого (Ємесійського жіночого). Трапився їй там сліпець і став молити Матрону, аби його помазала – а була страшна тиснява, люди не могли добратися до того місця, то стали просити Матрону, аби вона мирувала їх з своєї посудини. І сталося диво – сліпець, якому помазала Матрона очі, прозрів.

Священики самі здивувалися, адже вони мазали очі багатьом сліпим, а прозрів лише той, до якого дотулились руки преподобної.

І славлене було в народі чеснотливе життя преподобної матері Матрони.

За свт. Димитрієм Ростовським.

12 ЛИПНЯ – ПЕРШОАПОСТОЛІВ ПЕТРА І ПАВЛА

Свідчення Петра

ПЕТРО виходить на узвишшя. Натовп затихає. Десятки очей вп'ялися в нього — з подивом, тривогою, запитанням. Рибалка й раніше промовляв до народу за велінням Вчителя. Але тут не галилейське село, а світова столиця Ізраїля; люди приїхали сюди з далеких славних міст. Його можуть почути знамениті книжники. Але це вже не той Симон, яким він був раніше. Спершу він видається малим на тлі великих споруд і людської маси. Але ось він ніби зростає, його голос владно гримить під склепінням портика, ніби перед натовпом — досвідчений народний трибун. Ніби до Єрусалиму несподівано прийшов древній провидець.

Мова його чітка й мудра, у ній немає й сліду причинности. З усмішкою відкидає він звинувачення: марно вважають, ніби вони п'яні, ці галилеяни. Яка набожна людина насмілиться пити тепер, о дев'ятій ранку, у благословений час молитви? Ні, – і він знову стає серйозним, — сталося щось таємниче. Адже здавна було обіцяно, що в дні Месії Дух Господній проллється не тільки на пророків, а й на кожного, хто має істинну віру. Нині обітниця почала здійснюватись. Люди з Галилеї стали пророками, у них промовляє сам Господь...

— Мужі ізраїльські! — урочисто проголошує Симон. — Послухайте оці слова: Ісуса Назарянина, якого Бог засвідчив серед вас силою, чудами і знаками, що їх Бог зробив між вами через Нього, як ви самі знаєте, — отого (Ісуса), згідно з визначеною постановою і передбаченням Божим, ви видали і вбили руками беззаконних, прибивши до хреста; Його Бог воскресив, порвавши пута смерти, бо неможливо було, щоб вона держала його в своїй владі.

Петро знову посилається на Писання й закінчує промову грізними словами:

— Нехай, отже, ввесь дім Ізраїля напевно знає, що Бог зробив Господом і Христом оцього Ісуса, якого ви розіп'яли.

Апостол замовкає. Якусь мить над юрбою панує гнітюча тиша. Коли цей чоловік має рацію, те, що сталося — безглузде, страшне. Навряд чи багато із тих, хто стояв тут, бачили Назарянина, але скільки було таких, які могли чути про Нього під час Пасхи. Страта галилейського Вчителя залишила їх байдужими. Тепер же вони вірять Його апостолу. Приймають його слово відразу, не вагаючись. Вони скорені не богословськими доказами, а силою, яка йде від цього чоловіка, схожого на Амоса та Ісаю. їм зрозуміло, що через нього до них звертається Сам Бог.

— Що нам робити, мужі-браття? — чується хор безладних голосів.

— Покайтеся, і нехай кожний з вас охреститься в ім'я Ісуса Христа на відпущення гріхів ваших, і ви приймете дар Святого Духа. Для вас бо ця обітниця і для дітей ваших та й для всіх тих, що далеко, скільки б їх покликав Господь, наш Бог...

«Йти до поган...»

Обмірковуючи нові, ширші плани, ПАВЛО обрав тепер піший маршрут, який вів з Антіохії в Галатію через гірські перевали. Вони із Сильваном покинули столицю Сирії і пройшли вздовж узбережжя, відвідали батьківщину апостола, а звідти рушили в гори. Добра римська дорога дозволила їм без пригод пройти похмурі ущелини Кілікії. Після спуску в долину вони повернули на північ і дісталися Лікаонії. Там на Павла чекала радість: його Церкви не пропали. В Лістрі він знайшов молодого, повного сил помічника. Тимотей, син Евніки, якого він навернув ще в перший свій прихід, виріс і став за цей час улюбленцем усієї спільноти. Почувши про нього так багато гарних відгуків, апостол захотів узяти його з собою. Він охрестив Тимотея і, мабуть, за порадою Сильвана, погодився, щоб той пройшов обряд обрізання. Це було зроблено відповідно до Закону, який визначав національність людини за матір'ю. Зробивши цей крок, Павло хотів показати свою вірність соборові й захиститися від нарікань.

При хрещенні Тимотея Сильван провістив йому славне майбуття. І справді, мало було людей, так милих серцю Павла. Не маючи власних дітей, апостол вважав юнака «правдивим сином у вірі» й зізнавався, що його допомога і турбота були неоціненні.

З південної Галатії мандрівники мали намір йти далі на захід. Там, в столиці проконсульської Асії, великому місті Ефесі, ніби сходилися торгівельні й культурні магістралі східного Середземномор'я. Кращого опорного пункту для проповіді Євангелії годі було й шукати. Але, як пише св. Лука, Дух Божий «заборонив їм». Можливо, Сильван як пророк почув голос, який зупинив їх. Після цього вони змінили плани і рушили на північ, до берегів Чорного моря. Ніде не зупиняючись, вони пройшли Фригію і внутрішню Галатію, щоб швидше дістатися області Витанії. Але йти туди «Дух Ісуса їм не дозволив». Здавалося, невидима рука спрямовує місіонерів на інший шлях. Слухаючись цього повеління, вони пішли на північний захід.

Коли біографи говорять, що апостол Павло був немічною, хворобливою людиною, то забувають, яких неймовірних зусиль вимагав від нього труд благовісника. Перетинаючи країни, вони з Силою і Тимотеєм подолали за порівняно короткий час велику відстань. За скупими рядками Діянь треба побачити безмежні курні шляхи серед пагорбів і височин, на яких вони іноді знемагали від спеки, а вночі тремтіли від холоду десь під деревом, якщо не встигали натрапити на заїзд біля шляху.

Але з кожним кроком обтяжливого шляху Павло переконувався, що його веде нетутешня сила, що Дух Христа ніби поєднався з його духом. «Я можу все в Тому, хто укріплює мене», — говорив він...

Подано скорочено за книгою: О. МЕНЬ «Перші апостоли».

Бажаємо щедрих і рясних Божих ласк

15 років тому, в день пам'яті святих первоверховних апостолів Петра і Павла, у Петропавлівському кафедральному соборі м. Львова відбулася архієрейська хіротонія владики Ігоря Ісіченка на єпископа Харківського і Полтавського УАПЦ.

Чин наречення було звершено напередодні у старовинній львівській Успенській церкві, де в 1633 р. був наречений і висвячений у єпископи свт. Петро Могила.

15 років архиєрейського служіння владики Ігоря були плідними, створено багато нових парафій, діє Колегія Патріарха Мстислава, виходять друком молитовники для мирян, священичий служебник – Літургікон, підручники з історії Церкви та духовна література, автором якої є архиєпископ Ігор Ісіченко.

Управа Львівського крайового ставропігійного братства святого апостола Андрія Первозваного складає високопреосвященному архиєпископу Харківському і Полтавському кир Ігорю побажання щедрих і рясних Божих ласк, міцного здоров'я, творчої наснаги і довгих років життя.

Іс полла еті, Деспота!

Ваші львівські братчики.

За віру і єдність!

Успенська вежа

ІНФОРМУЄ

Випуск семінаристів

З нагоди випуску у Львівській духовній семінарії 3 червня цього року архиєпископ Львівський Макарій у співслужінні з ректором, інспектором та викладачами семінарії відслужив Божественну Літургію, проповідував випускник семінарії староста курсу іподиякон Михайло Савка.

Після літургії семеро випускників духовної семінарії, серед яких і два іподиякони владики Макарія, отримали дипломи і, як це вже стало традицією, отець ректор митрофорний протоієрей Василь Луцишин вручив кожному випускникові Новий Завіт. Також було відслужено подячний молебень. Після молебня випускники висловили подяку владиці та викладачам і вручили пам'ятні подарунки.

Освячення храму

В День Святої Тройці архиєпископ Макарій у співслужінні з чотирма священиками, зокрема: митрофрним протоієреєм Ігорем Брегеєм, протоієреєм Андрієм Підгайним, протоієреєм Андрієм Вересом та ієреєм Богданом Прусом звершив чин освячення церкви Святого Духа у с. Дернівці Жовківського деканату. Після освячення було відслужено Божественну Літургію, настоятель – протоієрей Руслан Матвієнко і парафіяни були нагороджені почесними грамотами. Далі, за чином Зелених Свят відбулася вечірня з коліноприклонними молитвами, освячення води і обхід з читанням Святого Євангелія навколо храму.

Три ювілеї в одному храмі

В День Святого Духа парафія Успіння Пресвятої Богородиці смт. Нового Міста святкувала велике торжество – 100 річчя храму, 70-літній ювілей від дня народження і 40-річчя священичого служіння свого настоятеля – протопресвітера Кирила Малетича.

Архиєпископ Макарій на запрошення отця настоятеля (свого старшого брата) відслужив у співслужінні 23-х священиків Божественну Літургію. Протопресвітер Кирило Малетич з нагоди цих знаменних подій за ревне служіння і розбудову УАПЦ був нагороджений орденом Рівноапостольного Великого князя Володимира 1-го ступеня. Після літургії відбувся чин освячення води і хресний хід навколо храму з читанням Святого Євангелія.

НОВИНИ

Відвідини Святої Землі

Група прочан, вірних УАПЦ, із благословення архієпископа Харківського і Полтавського Ігоря, в період із 24 березня по 1 квітня 2008 року побували із місією прощі на Святій Землі. До групи, яку очолював о. Дмитро (Присяжний), настоятель церкви Покрови пр. Богородиці у м. Боярці, входили 47 чоловік, в значній більшості боярчани та кияни. Декілька чоловік були з інших регіонів України.

Для нас, учасників поїздки, все було просто: зібрались у визначений час у Боярці, одержали невеликий інструктаж та квитки, помолились - і в дорогу. Можна тільки здогадатися, які нелегкі турботи щодо створення групи та вирішення різних організаційних питань (забезпечення авіаквитками, пошук туристичної фірми-партнера та переговори із нею, узгодження оптимальних витрат і маршрутів та інші) виніс на своїх плечах о. Дмитро. Та й далі протягом усієї поїздки він істинно опікувався нами як своїми духовними дітьми. Оскільки група досить велика, а всі походи по святих місцях відбувалися в умовах великого скупчення паломників і туристів зі всього світу та зваблення сувенірними лавками і торгівцями, нашому пастору було дуже нелегко пасти нас. До того ж, інколи ми підводили його, за що просимо прощення. Низький уклін і велике спасибі нашому керівнику і духовному отцю за все.

Переїзд туди і назад здійснено літаками через столицю Йорданії Амман, а місцеві поїздки – автобусами. Організація поїздок, розміщення в готелях, харчування, супровід російськомовними гідами забезпечені на дуже високому рівні місцевою арабською християнською туристичною фірмою, якій ми дуже вдячні. Ночували у готелях: дві ночі у Аммані, одну – у Назареті, решту – у Вифлеємі.

Протягом повних семи днів ми відвідали до 40 пам'ятних місць і релігійних об'єктів на території Ізраїлю, Палестини та Йорданії. Побували та приклались до ікон і святинь в багатьох монастирях, храмових комплексах і в окремих церквах, розташованих у містах Єрусалимі, Вифлеємі, Вифанії, Назареті, Кані Галилейській, Мадабі та інших, а також в пустельних місцевостях. В деяких церквах відслужили короткі молебні. Особливо запам'ятався акафіст перед царськими воротами грецького приділу Храму Різдва Господнього, звершений із люб'язного дозволу господарів церкви. Такої честі удостоюється дуже рідко хто. Хвала Господеві за це!

Кожен християнин мріє причаститися Христових таїн на Святій Землі. Тож в один із вечорів о. Дмитро до пізньої ночі приймав наші сповіді перед Богом за свої гріхи. А в суботу 29 березня була відправлена свята Літургія із причастям у церкві Пресвятої Діви в м. Бейцахур поряд із Вифлеємом. Для декількох прочан сповідь і причастя відбулися вперше у житті, що було відмічено у свідоцтвах, які їм пізніше видав о. Дмитро.

В Єрусалимі відвідали більшість християнських святинь на горах Єлеон та Сіон, пройшли Хресною дорогою, якою Спаситель майже дві тисячі років тому ішов на Голгофу, щоб своєю смертю викупити гріхи світу. Кульмінацією душевних і духовних емоцій було прилучення до Христової аури в Храмі Гробу Господнього, де майже всі пройшли очищення світлими сльозами.

Із числа інших святинь та знаменитих місць можна назвати: монастир св. Герасима в пустелі поблизу р. Йордан, із печерою, в якій св. Сімейство зупинялося по дорозі у Єгипет; храм "Пастуший луг" і грот із кістками пастухів у м. Вифлеєм; Маврійський дуб; храм Преображення Господнього на г. Тавор; францисканський монастир на г. Блаженств; гора Небо із Жезлом Мойсея; церква Благовіщення Богородиці із святим джерелом у м. Назареті, мозаїчні майстерні у м. Мадабі. Кожне із них запам'яталось чимось своїм особливим. Так, монастир св. Герасима вразив контрастом. Він виглядає, як справжній кусочок земного раю серед оточуючої пустелі: буяють зеленню і різнокольоровою райдугою квітники і райські кущі, різноманітні дерева із плодами, різноголосий хор пташок, домашні птиці і папуги. Висока гора Тавор запам'яталась багатоступінчастим серпантином дороги-підйому, по якій можуть їздити тільки мікроавтобуси. Із гори на всі боки відкриваються прекрасні види на оточуючу долину, покриту поселеннями, доглянутими полями, садами, каскадами ставів. Гора Блаженств запам'яталась восьмикутною каплицею, на стінах і стелі якої викарбувані Заповіді блаженства. Каплиця має унікальні акустичні властивості: слово чи фраза, сказані в будь-якій точці, заповнюють весь її об'єм і звучать дуже чисто. Паломники люблять співати тут духовні пісні, щоб насолодитися неповторним, наче ангельським, звучанням. Ми теж проспівали декілька духовних творів.

Побували у центрі Ярденіт, де відбулося ритуальне купання в освяченій Спасителем воді р. Йордан. Також скупалися у Мертвому морі, рівень якого знаходиться на 360 м нижче рівня Світового океану. Проїхали вздовж всього Галилейського моря і майже всієї благодатної Йорданської долини.

Познайомились із своєрідною природою тих країв та колоритом місцевого життя. Наприклад, дещо незвичним для нас видалося те, що горбиста місцевість навколо Єрусалима і в інших регіонах густо заселена, причому поселення розташовані, як правило, на верхівках горбів, а нижні частини горбів і долини зайняті терасними садами. Чим далі на північ від Мертвого моря, тим в цілому спокійніший рельєф, більше зелені і обробленої землі. А краєвиди галилейських земель взагалі подібні до українських лісостепових, зокрема до прикарпатських. Недаром існує легенда, яка щодалі твердіше підтверджується науково, що галилеяни часів Христа були нащадками гальских племен, які багато віків тому прийшли із карпатських та інших українських земель.

Відчувається, що до землі в тих краях відносяться з великою повагою, її ретельно обробляють, поливають, доглядають. Відразу із жалем згадалося відношення держави і деякої частини суспільства до землі в Україні. В цілому на чисто ізраїльській території помітно більші чистота і порядок, ніж на арабських територіях, де трапляються такі ж смітники, як і в нас.

Під час подорожей неодноразово перетинали так звану палестинську стіну, яка влаштована із височезних бетонних плит і колючого дроту по кордону між Ізраїлем і Палестинською автономією. На собі відчули, що таке кордон, котрий щодня переходять палестинці, які живуть у загородженій Палестині, а працюють в Ізраїлі. Одного разу нас теж примусили пройти не дуже приємні процедури перевірки при переході через лінію кордону разом із арабами.

Завдячуючи розповідям о. Дмитра та старанням гідів, одержали багато нових знань із святого письма та історії святих місць. Маємо надію, що стали духовно багатшими, наповнились благодаттю на Святій Землі і поділилися нею із рідними і близькими.

Були приємно здивовані тим, що Україна знана в тих краях. Нас гостинно приймали в усіх християнських храмах незалежно від їх конфесійної приналежності. В трьох місцях наші серця повнилися гордістю, коли ми споглядали церковні пам'ятки українською мовою. Це молитва «Отче наш» в кармелітському монастирі Патер Ностер у Єрусалимі і текст із св. Євангелія у Ярденіті про хрещення Ісуса Іоанном у йорданських водах. Особливо вразила чудова велика ікона у церкві Благовіщення в м. Назареті, на якій поряд із класичним ликом Богородиці зображені знамениті українські храми і фігурки українців у національних костюмах, а внизу написані слова: «Пресвятая Богородице! Молися за український народ!». Молода жінка, проходячи повз нас у Єрусалимі і побачивши мою вишиванку, привіталася словами: «Здоровенькі були!».

Спасибі Господеві за те, що сподобив нас на цю поїздку. Ми побачили дуже багато, але це менша частка від того, що там є. Тому мріємо про нову поїздку через деякий час, щоб повніше пізнати Святу Землю.

Василь ШУЛЬГА,
м. Канів.

Спасибі нашим жертводавцям!

Львівське крайове ставропігійне братство св. ап. Андрія Первозваного щиро дякує усім жертводавцям газети «Успенська вежа», зокрема:

Михайло Тур, м. Миколаїв	**– 10 грн.**
п. Марія, м. Львів	**– 50 грн.**
Осередок Братства, с.Зимна Вода	
п. Євгенія	**– 50 грн.**
п. Мирослава, м. Львів	**– 20 грн.**
Юрій Федів, м.Львів	**– 50 грн.**
Олександр Саєнко, м.Полтава	**– 15 грн.**

Презентації книги владики Ігоря «Розмови на межі тисячоліть»

Львівське видавництво «Святогорець» опублікувало книгу архиєпископа Ігоря Ісіченка «Розмови на межі тисячоліть», до якої ввійшли інтерв'ю владики друкованим та електронним виданням, радіостанціям за 1997-2007 роки. 3 червня 2008 року, в Музеї історії релігії м. Львова було проведено презентацію книги. В ній взяли участь львівські релігієзнавці, журналісти, численні парафіяни УАПЦ, активісти Братства. Відкриваючи презентацію, голова Львівського Братства Тарас Дмитрик звернув увагу на символічний характер презентації, що проходить біля Успенської церкви, де владика Ігор 15 років тому був наречений харківським архиєреєм. Автор збірки висловив подяку всім причетним до видання книги й привітав з іменинами авторів титульної сторінки та ілюстрацій – художників Костя Марковича та дизайнера Олену Арефіну. Митрофорний протоієрей Василь Саган розповів про історію видання нової книги владики Ігоря.

* * *

На запрошення харківської телепрограми «Майдан Свободи» 27 червня 2008 року також відбулася подібна презентація збірки інтерв'ю архиєпископа Ігоря «Розмови на межі тисячоліть». Виступили перед телекамерами зі своїми відгуками про книгу титар Свято-Дмитрівської парафії м.Харкова Ольга Різниченко та голова Харківського Братства Вадим Приходченко.

ТОЧКА ЗОРУ

Ієрархи УПЦ-КП наносять шкоду Українському Православію

Ми читачі «Успенської Вежі» прочитали в газеті за квітень 2008 р. відкритий лист від Олександра Варавви – Вороніна із США – будівничого Вознесенського Храму УАПЦ в Каневі Черкаської області «Побудова Помісної церкви руками державної влади» пресвященному Іоанові, єпископу Черкаському і Чигиринському УПЦ-КП.

Прикро вражені тим, що ієрархи УПЦ-КП на чолі з Патріархом Філаретом у своїй діяльності нехтують засади християнської моралі і тим наносять велику шкоду Українській Православній Церкві. Підривають її авторитет перед всім християнським світом і тим можуть унеможливити її визнання.

Події в Каневі не лишаться таємницею і наберуть розголосу. Оскільки тут задіяні люди не тільки з України, а із інших держав. А то з Америки і Канади, й сам добродій Олександр Варавва – Воронін із США. Ці люди будуть обурені, довідавшись що їхні кошти, які вони жертвували на УАПЦ, використані не за призначенням і то насильно, не звертаючи уваги на прошення зі сторони добродія Олександра Вороніна. Можна собі уявити їхню образу і біль через таку зневагу до себе за бажання допомогти. Тут ієрархи УПЦ-КП на чолі з Патріархом Філаретом продемонстрували свою нечесність і агресивність. А також замість вдячності неповагу, а то просто зневагу до жертводавців, завдаючи їм душевного болю. Цього не повинні робити духовні особи, якщо вони в дійсності ними є. Події в Каневі можуть нести негативний вплив на процес визнання і прийняття в спільноту Вселенського Православія УПЦ як рівну. Агресивність ні в якій спільноті не бажана, тим паче в релігійному житті. Адже в народі кажуть, що нерозумна вівця всю череду збаламутить, тобто доведе до незгоди. То чи схочуть нашу УПЦ прийняти в свою спільноту Патріархи Православних Церков, коли її очолюють ієрархи, які виявляють агресивність й ігнорують засадами Християнської моралі, як то в Каневі. мабуть ні. Це може стати ще одною з багатьох причин невизнання УПЦ, яке нам так необхідне, щоб бути прийнятою в спільноту Вселенського Православія як рівна. Не поступатися авторитетом і значимістю з Російською Церквою, що маємо в даний час. Що ієрархи Російської Церкви, щоб принизити УПЦ перед вірними і тим посилити їхню недовіру до неї називають її неканонічною і невизнаною. Це допомагає їм зберігати, а то й збільшувати кількість парафій УПЦ-МП на Україні. Такий стан в церковному житті на Україні дуже добре влаштовує Московський Патріархат, якому дуже невигідно позбуватися парафій на Україні. І в тому допомагають ієрархи УПЦ-КП на чолі з Патріархом Філаретом. Вони не тільки працюють, щоб не допустити збільшення парафій УАПЦ, а навпаки намагаються посприяти їх зменшенню. Про те переконливо свідчить таке жорстоке відношення до Олександра Варавви – Вороніна з США єпископа Черкаського і Чигиринського УПЦ – КП Іоана. Адже Олександр Воронін проявив себе як справжній патріот України. Завдяки його праці зроблена велика справа – побудована Церква. Це не просто праця, то подвижницька праця. Не так легко і просто відшукати людей в Америці і Канаді, які б добровільно жертвували власні кошти на будову Церкви в Україні. Одначе зусиллями Олександра Вороніна це зроблено. Кошти надходили. І завдяки фінансовому вкладові українців з Америки і Канади, серед яких основним фундатором був сам Воронін, Церква побудована. Отож Олександр Воронін заслуговує на визнання, шану, повагу і добре слово, яке б надихало його до дальшої діяльності на добро УАПЦ, служило прикладом для інших. А розгортати компанію за привласнення того храму, як це зробили ієрархи УПЦ-КП під керівництвом єпископа УПЦ-КП Іоана – це злочин. Аналізуючи ті події в Каневі доходим до переконання, що ієрархи УПЦ-КП на чолі з Патріархом Філаретом не є патріотами УПЦ і України взагалі.

Якщо вони не цінять праці таких видатних людей як Олександр Воронін. Вони просто прихильники УПЦ-МП. Тому так жорстоко відносяться до Олександра Вороніна. Проголошують Храм Вознесіння Господнього вже своїм. Хоч в будівництво Храму не вкладали ніяких коштів. Привласнивши результати чиєїсь праці собі, як це роблять ієрархи УПЦ-КП в Каневі, то справді злодійство й великий гріх, якого чесні люди соромляться, а віруючі ще й бояться.

Одначе ієрархи УПЦ-КП над тим не

(Закінчення на 6-й стор.).

НОВІ ВИДАННЯ

Клавдія Бачинська – життя і творчість

Це книга про життєвий шлях дочки волинського священика УАПЦ 30-40-х рр. XX ст. Володимира Мисечка Клавдію Бачинську (Мисечко), членкиню Братства св. ап. Андрія Первозваного, членкиню львівського осередку „Меморіалу", просвітянку, учительку, наставницю, посестру, а в сім'ї - дружину, матір, бабусю. У численних спогадах її земляків, друзів,а головне – чоловіка розкриваються всебічні грані її характеру, сформованого як під впливом високодуховного родинного осередку, так і побуту волинського краю з усіма його чарами природи та жахами воєнного періоду.

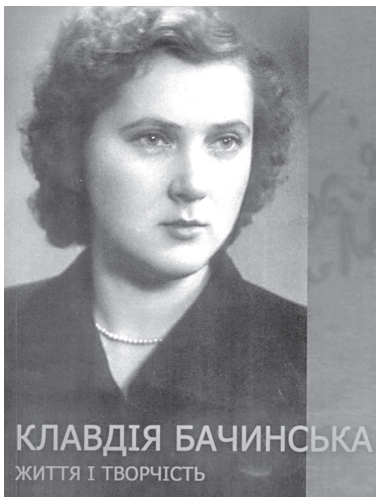

Книга складається із таких розділів: родовід Клавдії Володимирівни Бачинської (Мисечко); Опубліковані праці Клавдії Бачинської; Спогади Клавдії Бачинської (Фрагменти); Спогади про Клавдію Бачинську (спогади сучасників та статті-спогади у пресі); Бібліографічний покажчик праць, не опублікованих у цій книзі тощо. Розділ Опубліковані праці Клавдії Бачинської поділений на такі підрозділи: УКРАЇНСЬКА АВТОКЕФАЛЬНА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА, куди ввійшли такі статті: Мартиролог православного духовенства колишнього УРСР (1918-1954 рр.) (Скорочено, у співавторстві з Михайлом Бачинським); Становлення автокефалії на Волині; Українська Православна Церква на Волині в роки Другої світової війни; Подвижник канонічної УАПЦ на Волині. До 100-річчя від дня народження протоієрея Миколи Малюжинського; Проповідник канонічної УАПЦ. До 100-річчя від дня народження протоієрея Володимира Мисечка та інші праці з цієї тематики. Наступний підрозділ НА ВІВТАР УКРАЇНИ поміщує статті про відомого українського бандуриста, родича Клавдії Бачинської Костя Місевича; земляка Клавдії Бачинської Уласа Самчука; рідного дядька, редактора газети "Волинь" Андрія Мисечка та інші. Підрозділ НЕСКОРЕНА ЖІНОЧА ДОЛЯ містить статті Клавдії Бачинської про тітку Маргариту Боно-Місевич, дружину Костя Місевича; про приятельку, відому українську поетесу Галину Гордасевич та інших визначних жінок України. Підрозділ "ТАК!" – НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ містить статті Клавдії Бачинської як на суспільно-політичну тематику, так і науково-популярні, зокрема етнографічні.

Про саму постать Клавдії Бачинської влучно засвідчує фрагмент спогадів Олени Падовської, кандидата мистецтвознавства, доцента кафедри гуманітарних дисциплін ЛДУФК.

Цей відгук написаний… як данина пам'яті та, разом із тим, захоплення старшою подругою. Все ставила її собі за приклад: по-королівському поставна, бездоганна в убранні, шляхетно гідна, рівна й людяна з усіма, хто її оточував, з незвичайно розвиненим чуттям власного обов'язку та справедливості. До кожної з перелічених якостей пригадуються численні знакові події, тим живіші, чим далі відходить та година, як вістка про її смерть облетіла Львовом.

Прадавня Успенська церква береже відлуння її кроків, праворуч, при стіні лава, де сиділо подружжя – Клавдія та Михайло Бачинські. Від них розсівалося якесь світло. Тепер розумію – то осяяння злагоди, Богом дароване буття у невіддільній єдності, коли кожна година, кожен день без неї – тяжке випробування і запорука зустрічі Там, у Вічності. Та мова тут не про її відхід…

Стосовно самої філософії смерті влучно цитує слова невідомого богослова в епіграфі до описуваної книги автор Михайло Бачинський: «Треба вірити, отже, що смерть – це народження до нового життя. Треба вірити, що те нове життя не менш цікаве, гарне і багате – а, правдоподібно, безмірно цікаве, краще й багатше, ніж життя на землі. Що там панує вічна правда, вічне добро і вічна справедливість. Треба вірити, що Бог має певне призначення для кожної людини. І тому не треба дивуватися, чи гніватись, чи нарікати, коли хтось відходить із світу нібито передчасно, чи коли помирає в будь-якому віці. Треба вірити, що це – початок нового призначення для тієї людини, призначення у вічному житті!»

Отож книга розрахована як на наукового читача, так і на широке коло зацікавленої громадськості. Вона сповнена великою любов'ю, і в першу чергу чоловіка, Михайла Бачинського, до своєї дружини. Це є вінок великої ЛЮБОВІ, великої САМОПОЖЕРТВИ в ім'я життя на СЛАВУ УКРАЇНИ.

Редколегія.

КОЛЕҐІЯ ПАТРІЯРХА МСТИСЛАВА –
вища заочна духовна школа Харківсько-Полтавської єпархії
Української Автокефальної Православної Церкви

ОГОЛОШУЄ
НАБІР СТУДЕНТІВ
на 2008 – 2009 навчальний рік

Колеґія Патріярха Мстислава була заснована 1993 р. Її випускники в священичому сані становлять більшість священнослужителів Харківсько-Полтавської єпархії, а миряни викладають катехизис у парафіяльних недільних школах. Кращі випускники продовжують навчання закордоном.

Навчання провадиться за спеціальністю "Богослов'я". Випускники дістають кваліфікаційний ступінь "Бакалавр богослов'я" і право викладати основи православної віри в системі церковного навчання. Чоловіки, що не мають канонічних перешкод до священства, стають кандидатами до рукоположення й набувають пріоритетного права бути прийнятими до клиру Харківсько-Полтавської єпархії.

Вступні іспити:
1. ***Українська мова*** *(диктант).*
2. ***Історія України*** *(усно).*
3. ***Закон Божий*** *(співбесіда з перевіркою знання Євангелія, основ катехизису, окремих молитов).*

Термін складання: 1 – 3 серпня 2008 р.

Вступниками подаються такі документи:
1. Прохання на ім'я ректора.
2. Автобіографія.
3. Довідка про хрещення (в разі відсутности її може замінити письмове свідчення хрещених батьків).
4. Для одружених - довідка про вінчання.
5. Документ про середню або вищу освіту.
6. Рекомендація парафіяльного священнослужителя (слід звернутися за направленням до найближчої парафії або єпархіяльного управління).
7. Медична довідка.
8. Для чоловіків - військовий квиток.

Документи приймаються з 1 до 31 липня 2008 р. по суботах з 12.00 до 17.00 год. за адресою: Свято-Дмитрівська церква, Полтавський шлях, 44, м.Харків, 61052 (неподалік від Південного вокзалу).

Довідки за телефоном:
8 (057) 712 23 50.

Львівська духовна семінарія св. ап. Іоанна Богослова УАПЦ
є духовним навчальним закладом при єпархіяльному управлінні Львівської єпархії, має статут для ведення своєї діяльності згідно з законодавством України.

ПРОВОДИТЬ НАБІР АБІТУРІЄНТІВ
чоловічої статі
віком 18-35 років

на денну форму навчання, після якого надає право душпастирської діяльності в Україні та за її межами. В семінарії проводиться викладання богословських гуманітарних дисциплін.

Термін навчання 4 роки.

На вступних іспитах перевага надається особам з вищою світською освітою, тим, що пройшли службу у Збройних силах України, а також абітурієнтам, які виявлять бажання служити на парафіях Східної та Південної України.

ЛДС приймає абітурієнтів, які успішно складуть вступні іспити відповідно до програми; а тим, які тільки хочуть одержати богословське знання і не приймати священичого сану, оплата за навчання буде встановлена згідно з угодою між студентом і семінарією, ухваленою педрадою семінарії.

Бажаючі служити на Сході і Півдні України навчаються у семінарії на пільгових умовах.

Абітурієнти семінарії складають такі вступні іспити:
1. **Українська мова -** диктант.
2. **Закон Божий -** згідно з програмою.
3. **Історія України - з**гідно з програмою.
4. **Перевірка вокально-слухових даних та вміння читати церковно-слов'янською мовою.**

Документи приймаються:

з 15 червня до 1 серпня 2008 року щопонеділка та щочетверга з 11.00 до 13.00 год.

Термін складання вступних іспитів – перша декада серпня.

Адреса семінарії:
вул. І. Федорова, 11, м. Львів, 79008.

Ректорат ЛДС УАПЦ.

ПАМ'ЯТЬ

Як Патріарха не пускали до Шевченка

Іноді мені здається, що 1991 рік – найдовший рік мого життя. Починався він ще в одній країні, нині зниклій – СРСР, тривав химерно і часто на межі трагедії та фарсу, а закінчився вже привітанням з новоріччям Президента незалежної України. 91-й вмістив референдум і невтілений новий союзний договір, спробу путчу і словосполучення «смертельна загроза», жовто-синій прапор на танку в Москві і голосування комуністичної Верховної Ради за самостійне владарювання учорашніх парткомів-обкомів, трансформованих, але вкорінених у свідомість і поведінку мільйонів.

На цьому тлі і довелося побачити мені Патріарха Мстислава у місці, енергетично концентрованому, а 21 травня 1991 року – просто вибухонебезпечному. Але спробую відтворити події так, як утримала їх пам'ять.

У травні 1991-го на Вінниччині проходило Шевченківське свято «В сім'ї вольній новій». Ніхто не здогадувався, що його вже востаннє назвали «всесоюзним», а в деяких далеких подільських районах навіть ризикнули написати саморобні плакати – «Міжнародне Шевченківське свято». Дійсно, на ньому була українська діаспора. Самій довелося виступати з Яром Славутичем (Канада), поспішати в одному автобусі до Канева з батьком і донькою, колишніми харків'янами, а після Другої світової – громадянами Австралії Дмитром Нитченко та Лесею Ткач.

Фіналом свята класично мав стати Канів, 21 травня, день річниці перепоховання Тараса Григоровича на Чернечій горі. Більшість учасників роз'їхалася, а зосталися іноземні українці, група киян та кілька літераторів з областей. Спекотного, зовсім не весняного дня ми опинилися біля підніжжя зеленої гори і були приголомшені звісткою: на неї не пускають відвідувачів, очікують якоїсь ходи – чи хресної, чи компартійної. Не порахувалися ні з іноземцями, ні з тим, що в делегації – нащадок Тараса Григоровича – Станіслав Шевченко, який тоді мешкав у Єсентуках і пробував писати вірші російською мовою. Бачила, як очі цього молодого чоловіка зблиснули сльозою болісної розгубленості, він заховав погляд в оберемку бузку, з яким збирався піднятися на Чернечу гору.

Доки керівники Спілки щось з'ясовували та шукали причетних до скандальних обставин (не пустити до могили Шевченка гостей з різних країн!), наморені дорогою з Вінниці до Канева поети і прозаїки прибилися до якоїсь мало не колгоспної їдальні. Чомусь згадуються голі столи, мінералка у гранчаках (це пізніше вони зникнуть, а жолудеву каву в харківських і навіть київських кафе-«автоматах» будуть розливати в баночки з-під майонезу).

Липке відчуття змарнованого часу, втручання у плани різних, значно поважніших, аніж я, людей стає не таким нестерпним, коли на порозі осоружного закладу громадського харчування постає майже екзотична для радянської України група – старий-старий худорлявий чоловік у темно-синій рясі і двоє молодих помічників чи охоронців – теж у рясах, тільки чорних. У чоловіка – відсторонений чи самозаглиблений вираз обличчя, навіть дещо втомлений чи засмучений. Трійця влаштовується за столом. У їдальні тихо й порожньо. Священик у темно-синій рясі мовчки сидить за столом. І тут мені починають шепотіти з двох боків на обидва вуха дві поетеси – киянка Ніна Гнатюк і черкащанка Людмила Тараненко: «Це Патріарх Мстислав з Автокефальної Церкви». Ці жінки старші за мене, тоді ще навіть нехрещеної, для них природно – підійти й поцілувати Патріархові руку. Вони шанобливо схиляють голови до сухорлявих (точніше, висушених) пальців Мстислава, потім слухають його короткі тихі репліки. Мені не чути голосів, але коли жінки повертаються до гурту літераторів, пояснюють, що попросили благословення і Патріарх їх благословив. Йому теж не дають можливості піднятися на Чернечу гору, навіть зайти до храму, де стояла домовина Шевченка у травні 1861 року. Через 130 років у тій церкві правиться російською мовою служба на честь дня святого Миколая, або як кажуть у народі, «Миколи теплого». Але в повітрі навколо Чернечої гори тримається не передчуття довгого щедрого літа, а майже не прихований дух підступності, запліснявілої комірчини, де тримають непотрібні тупій родині випадково успадковані книжки далеких предків.

Хтось із письменників говорить, що Мстислава не пустили до цієї церкви, і мені, далекій від партійно-міжконфесійних чвар, інтриг і підлот, було просто по-жіночому жаль старого (і, здавалося, мудрого) чоловіка, який змушений коритися примхам чиновників і попів, що годяться йому за віком в онуки, але Боже збав від такої рідні! Він не може переступити поріг старого храму, бо в ньому товпляться пикаті слуги невідомо чиї, хоча на них – святкові ризи. І повно біло-золотого блиску, і запаморочливо пахнуть свічі.

Врешті-решт ми знову опиняємося біля сходів, що ведуть до могили Шевченка. Там повно міліції, а трохи оддалік – автобуси, які привезли з різних областей дітей і молодь до Тараса. Вишиванки, квіти – і одна на всіх принизлива образа: яку таку ходу треба пропустити, що простим людям зась піднятися до поетової могили?!

Тут виникає картинка, ніби з фільму політичних абсурдів і заплутаних філософських ходів. На тлі розлогої Дніпровської сині починають майоріти синьо-червоні республіканські прапори, виступають священики у щедро гаптованих золотом ризах і партійці в дорогих костюмах. Вони йдуть однією колоною, і мені здається, що то райкомівці-обкомівці з усієї Черкащини та й церковні їхні помічники з усіх-усюд. Я одвертаюся до гори, на якій проступає чорний силует пам'ятника поету.

Аж ось хтось гукає, що нам дозволили (!) разом з письменниками-іноземцями піднятися сходами до могили Кобзаря. Міліція розступається, пропускає нас до сходів. Не поспішаємо, бо з нами – уже старенький Дмитро Васильович Нитченко. Коли нарешті опиняємося на майданчику перед могилою, бачу, що її щільно оточили хлопці в міліцейській формі. На підвищенні – своєрідній гранітній трибуні для промовців – стовбичать усе ті ж золоторизні попи. Біля них – потужні мікрофони, і російська мова розкочується аж на пристань, не те що до підніжжя гори. Славиться святий Миколай, бо то його день у православному календарі. Усе те знімають на відеокамери літератори з різних країн, намагається розпитати під включений диктофон міліцію Леся Ткач із Сіднея. Ніби за єдиним розпорядженням усі вони незворушно мовчать, дивляться над її головою кудись аж на інший берег Дніпра – тільки б не зустрітися очима, не розбудити у власній душі щось позастатутне і небезпечне у своєму людському співчутті. Багато хто з письменників говорить про знамените фото 1914 року. Тоді на могилі Шевченка, в очікуванні антиурядових мітингів, примостилося кілька жандармів. У 1991-у міліція стоїть щільним кільцем. Хіба в цьому антиукраїнському, антилюдському сценарії може знайтися місце для Патріарха Мстислава?! Більше місяця мине від тих подій, що перейдуть в інші великі протестні акції, аж тоді мені напишуться ці рядки.

КАНІВ

22 ТРАВНЯ 1991 РОКУ

І я там була.
І свічка пекла
нахилену дахом долоню.
Російські попи, міліцейський кордон –
стоять, мов за ними майданний газон,
а не Кобзарева могила
Щоб знову відтяти від неба й гори
ці жовто-блакитні вітри-прапори.
Щоб знову у чвари, у гнів і ганьбу,
брехливу молитву, здурілу юрбу,
щоб здався хрестовим походом парад:
за білими ризами – партапарат.
Мовляв, осягнули, мовляв, возлюбили
оцих політв'язнів – Дніпро і могилу.
А кров не чорнилом, так воском залито
з часів панегірика митрополита*,
а потім анафеми тому ж гетьману –
«відступнику змію» – Мазепі Івану.
Немає хреста на Чернечій горі.
Нема спочиваючих там жандармів.
Зосталась нагода дивитись мені
у вічі священику і старшині.
А там – порожнеча забутого льоху.
І плавиться свічка в долонях потроху.
Не святиться ніж при такому вогні.
Лише, як патрон, заганяється гнів.
А куля дурна, а кийок – молодець.
Чи діждуть пожежі від наших сердець
оті диригенти кийків і кадил?
Їм вистачить знову гнилої води?

** Царський митрополит, українець Стефан Яворський, колишній наставник Київської академії, 23 листопада 1708 року в Москві, в Успенському соборі кидав анафему Мазепі.*

Ірина МИРОНЕНКО,
м. Харків, член Спілки письменників України, головний редактор Харківського обласного радіо.

День пам'яті Патріарха Мстислава у Львові

11 червня... Сумна дата. Виповнилося п'ятнадцять років, як відійшов в оселі Всевишнього Патріарх Мстислав. Вранці в церквах УАПЦ Львова відбулося молитовне вшанування пам'яті Патріарха, в другій половині дня Львівським крайовим ставропігійним братством св. ап. Андрія Первозваного і керівництвом музею історії релігій був організований вечір пам'яті Патріарха Мстислава. Зібралося чимало людей: священики, братчики, запрошені, парафіяни різних церков, представники з Харкова, Тернополя. Співав братський хор.

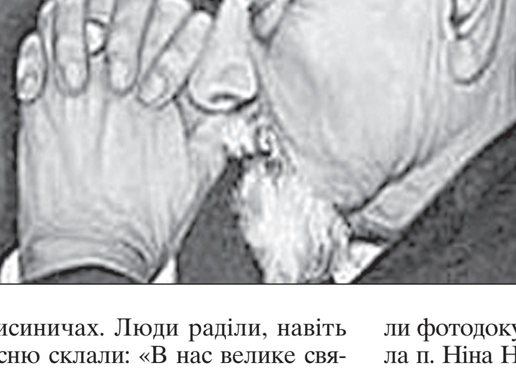

До уваги присутніх у виконанні Віри Маркович, Тараса Дмитрика, Івана Марковича був згаданий нелегкий життєвий шлях Патріарха Мстислава. Дуже зворушливо звучали поетичні рядки Патріарха Димитрія, написані в перші дні після смерті Патріарха Мстислава.

А далі, завдяки відеоматеріалам всі присутні відтворили в пам'яті радісні хвилини сімнадцятирічної давності, надзвичайне піднесення, тріумфальну зустріч Патріарха Мстислав у Львові з вірою і надією на краще майбутнє України і Української Автокефальної Православної Церкви.

Своїми спогадами про приїзд Патріарха Мстислава до Львова поділився отець Богдан Коваль (він супроводжував Патріарха). Отець Євген Толочкевич розповів про відвідання Патріархом його парафії Покрови Богородиці у с. Лисиничах. Люди раділи, навіть пісню склали: «В нас велике свято нині, Патріарх на Україні». Так радісно зустрічали Патріарха Мстислава свої, прості, чесні люди, які хотіли добра, миру, злагоди в Україні і Церкві.

А от неофарисеї, різного рівня чиновники, різні ставленики і виконавці чужої волі – та ціла численна рать боялися цього немічного, беззахисного старця, сильного духом, правдою, безкомпромісністю. Вони, маючи владу, як могли так знущалися над ним, не проявивши елементарної поваги до старшої людини. Про це засвідчили фотодокументи, які представила п. Ніна Немировська із Харкова. Про цю гірку правду ділилися очевидці такої ганебної події, коли Патріарх Мстислав хотів пошанувати пам'ять Великого сина українського народу Тараса Шевченка, а «батюшки із єдінственно каноніческой» унеможливили це бажання, відправляючи навмисно кількагодинну панахиду на могилі Шевченка. Тоді Патріарх Мстислав підійшов до кобзаря, присів коло нього і попросив: «Заспівай, брате», – закрив очі, слухаючи, а по старечому обличчю котилися сльози.

А ще п. Ніна показала останню фотографію Патріарха Мстислава перед його останнім від'їздом з України, де Патріарх сумний, змучений, одинокий. За півроку його не стало.

Можна тільки уявити з яким душевним болем, з якою гіркотою покидав Патріарх Батьківщину, якою мріяв більшість свого життя, живучи на чужині.

Осиротілі, але збагачені його настановами, духовним досвідом маємо виконувати його заповіт і зберігати в душі світлий образ нашого Патріарха.

Люба ХМЕЛЮК.

З ВИТОКІВ НАШОЇ ІСТОРІЇ

Степан ШАХ: «Львів – місто моєї молодости»

Автор книги-спомину «Львів – місто моєї молодости», присвяченої тіням забутих львів'ян Степан Шах пише про наше стародавнє княже місто як читач і колишній львів'янин, базуючись на своєрідному баченні своєї Батьківщини. Пропонуємо нашим читачам найцікавіші статті з розділів книги автора, зберігаючи його письмо.

Національні гімни а Львів

(Продовження. Поч. у № 1-6, 2008 р.).

В середньовіччі, коли Львів був оснований, не було національних гимнів у теперішньому розумінні. Були лише боєві кличі і боєві пісні, що настроювали боєві дружини і поодиноких лицарів до хоробрости, щоб, як каже наш автор «Слова о полку Ігоря», «здобути князеві слави, а собі чести». Середні віки, що просякали усе приватне й суспільне життя релігійним змістом, черпали й до боєвих дій зміст із текстів св. Письма або творили пісні релігійного змісту. В бою з Орденом Хрестоносців Східньої Прусії під Ґрунвальдом в 1410 р. співали польські боєві дружини (а з ними були й литовсько-українські відділи короля Володислава Ягайла) пісню «Bogurodzica-Dziewica», а в першій битві українських князів з татарами в 1224 р. над Калкою, в якій брали також участь молоді сини погибшого в бою з поляками під Завихостом (1205 р.) галицького князя Романа Данило і Василько, ішли княжі дружинники до бою з церковною піснею на устах: «С нами Бог, разумійте язици»!

В часах історичної Річи Посполитої не співали ані галичани, ані львов'яни зокрема, гимнів, ані боєвих пісень в державному розумінню. По розборах історичної Польщі (1772, 1793, 1795 рр.) знайшлися наші предки одні «під опікучими крилами» двоголового орла російських царів, а другі під захистом австрійських цісарів. І підчас, коли з початком 19 ст. ті над Дніпром співали державний гимн Олександра Львова «Боже, царя храні», так ті над Дністром і Полтвою співали «Боже, буди покровитель цісарю й його краям» Йосифа Гайдна. (Хто зробив цей, під мовним оглядом, чудернацький переклад «Gott erhalte, Gott beschiitze» на українську мову, мені не відомо; але ми довго, довго - наче б з побожністю - співали цей цісарський гимн, не застановляючись ні над його текстом, ні над його мовою, і ніхто не пробував його переклад поправити).

Але надійшов 1848 рік, що знаний є під назвою «Весни народів». Народи-Австрії перестали нараз співати «Gott erhalte», а зачали шукати за своїми національними гимнами; а як їх не мали, то творили їх.

І так поляки, зорганізувавшись в «Комітеті Народовім», оголосили свій «Mazurek Dabrowskego» з 1794 р., що зачинається від слів «Jeszcze Polska nie zginela», за свій національний гимн. Чехи під проводом професора Франтішка Паляцкого проголосили своїм національним гимном пісню «Кде домоф муй» з Тиллевої мелодрами «Фідльовачка». Пробудилися теж і словаки на Угорщині і на політичних зборах у Руженберку піднесли свою пісню «Над Татров се бліска, громи діва бійов» до гідности національного гимну; словінці у Любляні прийняли за свій гимн «Гей сльоване!», а серби і хорвати співали свою народну пісню «Лєпа наша домовіна»; італійці, зібрані в Триєсті, не маючи ще свого гимну, співали «Віва Трієсте, семпре етерно!», а мадяри під проводом адвоката Лайоша Кошута в Дебрецині, покинувши арстрійський гимн, співали з ентузіязмом написану під подувом революційного руху боєву пісню молоденького студента будапештського університету Шандора Петефія[32] «Тальпра, мадяр, гі а газа; мошт водь шога!»[33]. А галицькі українці, зорганізовані в першій по 500-літній перерві політичній організації «Головна Руська Рада» у Львові, не мали ані свого національного гимну, ані такої пісні, яку могли б проголосити за національний гимн. І так, коли зійшлися галицькі і буковинські нотаблі, священики і світські інтелігенти; під проводом єпископа-помічника старенького митрополита Михайла Левицького енергійного Григорія Яхимовича, на перші сходини в залі засідань митрополичої капітули на Святоюрській горі, почали свої наради молитвою-піснею «Царю Небесний, Утішителю!», що пізніше увійшло в звичай на всіх інших політичних зборах, де проводили священики. Але на закінчення нарад були члени «Ради» в клопоті - чим закінчити. Генеральний вікарій львівської капітули о. Михайло Куземський (пізніше останній греко-католицький єпископ в Холмі) заінтонував стару, зложену в XVIII ст. почаївськими василіянами, пісню «Пречистая Діво, Мати руського краю», що присутні з ентузіязмом відспівали. А коли прийшлось повторити рефрен:

«Ти грішників з тяжкої муки
Через Твої спасаєш руки,
Не дай пропасти!»

мелодійним барітоном заспівав піднесеним голосом парох Славська за Стриєм о. Микола Устіянович, приятель помершого вже в 1843 о. Маркіяна Шашкевича, змінивши слова:

«Ти Русинів з тяжкої муки
Через Твої спасаєш руки
Не дай пропасти!» -

що викликало нечуване одушевлення; і думали, що ось і вони мають уже свій національний гимн. Але іншої думки був владика Григорій. «Пречистая Діва», мовляв, «спасає не лише русинів, але всіх грішників, що від Неї помочі благають». Тому не годиться - думав єпископ Яхимович - церковної пісні надуживати для політичних цілей. Тоді він візвав поета о. Миколу Устіяновича («Николая з Николаєва»), щоб написав національний гимн для Галицької Руси і рівночасно заохотив всіх присутніх, щоб подумали над цією справою. По кількох днях зголосився у владики Яхимовича молоденький священик о. Іван Гушалевич із своїм пацифістичним віршем, який зачинався:

«Мир вам, браття, всім приносим,
Мир великий, мир святий,
Мира в Бога всі днесь просим,
Чи великий, чи малий,

а кінчився:

«Всі друг з другом обнімімся
І як браття ся любім!»

«Головна Рада» Гушалевичів вірш прийняла і в своїм органі «Галицкая Зоря», якої перше число за редакцією Павенцького вийшло 15 травня 1848 р., проголосила як галицький національний гимн. І який інший гимн міг у революційнім році написати священик, що виступив з рамени вірної цісарському тронові політичної організації, яка мала за ціль успокоювати маси, представляючи народові ідеал миру, згоди і взаємної любови? Іван Гушалевич надав сам своєму віршеві також і мелодійний напів, бо він був і музикальний[34]. Пісня «Мир вам, браття» стала справді всенародною піснею в Галичині і поза «Грицем» була вона безперечно найпопулярнішою в другій половині XIX ст. в краю. Щойно на переломі XX ст. виперла постепенно Гушалевичеву пісню нова національна, ще Павліном Свєнціцьким перепачкована до Львова пісня п. н. «Ще не вмерла Україна», укладу о. Михайла Вербицького до слів Павла Чубинського, яка стала національним гимном молодої генерації. Але як вкорінена була в краю пісня «Мир вам, браття», а як мало ще розповсюднений був гимн «Ще не вмерла Україна» на початку XX ст., хай послужить такий образець.

Перед 50 роками в першій клясі відділу Іа Академічної гімназії у Львові було нас 57 учнів. Читали ми з «Руської Читанки» уступ п. н. «Ніль», де була згадка про староєгипетський гимн в честь ріки Нілю. Наш учитель Григорій Ганущак, вияснивши нам, що таке гимн, спитав нас, який є наш національний гимн. І в клясі не піднялись нічиї пальці. Здивований наш професор питає, а який є польський гимн? Всі ми закричали: «Jeszcze Polska nie zginela» - з різними додатками. Тоді підношу я пальці і несміло кажу: Наш гимн є «Пречиста Діво, Мати руського краю». Ні, заперечує наш господар кляси і вияснює, що це стара церковна пісня. За мною підніс пальці мій співтовариш з «історичним іменем» Іван Мазепа, родом з Яворова чи Яворівщини, і каже: «Мир вам, браття!» І знов покрутив головою пан професор і вияснив нам, що українським національним гимном є пісня «Ще не вмерла Україна», яку почуємо на Шевченківськім концерті. Пісня «Мир вам, браття» була серед учнів Академічної гімназії справді знана, але її ніхто не співав, хіба що як хто говорив про «рутенів» з 1848 р., то з насмішкою наслідував напіви старих дяків, затягаючи її арію.

Натомість гимн «Ще не вмерла Україна» заволодів вповні умами і серцями української молоді, бо вона промовляла до неї і своїм змістом, і ритмом. Молодь хотіла не миру, а боротьби, щоб здобути кращу долю і рідному краєві, і собі, тому рефрен:

«Душу й тіло ми положим
За нашу свободу
І покажем, що ми, браття,
З козацького роду!»

був відзеркаленням і ідеї, і настрою молодого, на Шевченковій поезії, вихованого покоління.

Одначе мимо такої популярности, з проголошенням української державности на галицько-волинських землях в 1918 р. не проголошено пісні «Ще не вмерла» державним гимном, а завернено до Гушалевичевої пісні «Мир вам, браття» з 1848 р. Д-р Ст. Баран у своїм спомині п. н. «Перша українська політична організація», поміщенім вже по його смерті в нововиданій у Мюнхені книжці «Das ukrainische Lwiw», на 81 ст., пише про цю справу так: «На основі окремого закону Української Національної Ради з дати 18 жовтня 1918 р. визнано вірш з 1848 р. «Мир вам браття, всім приносим» національним гимном галицьких українців». Признаюся, що з цією ухвалою Української Національної Ради стрінувся я щойно тепер у спомині бл. п. д-ра Степана Барана, а перед тим ніколи про це не чув, хоч як секретар Головного виділу Т-ва «Просвіти» в 1920-1925 рр. я зійшовся з різними членами кол. Української Національної Ради, навіть з міністрами Іваном Кивелюком, Олександром Барвінським, д-ром Стефаном Федаком та з сеньйором українських парляментаристів Юліяном Романчуком; що більше, я силою «мого уряду» навіть зобов'язаний був слідкувати за правильністю проявів громадського життя.

(Далі буде).

За віру і єдність!
Успенська вежа
ІНФОРМУЄ

Освячення престолу в Ківшарівці

У день Святого Духа, 16 червня 2008 року, парафія с.Ківшарівки на Харківщині (настоятель о. Леонід Даниленко) відзначає своє храмове свято. На богослужіння прибули архиєпископ Ігор Ісіченко, о. Олег Козуб (с.Циркуни), о. Дмитро Романків (м. Сватове), о. Олег Усов (с. Глушківка), о. Павло Кущ (с. Мурафа), а також делегація Харківського крайового братства святого апостола Андрія Первозваного на чолі з його головою Вадимом Приходченком. Було відправлено чин освячення нового престолу, виготовленого на пожертви парафіян до 10-річчя початку реґулярних богослужінь у Ківшарівці. На Архиєрейській Святій Літургії багато парафіян приступили до причастя. Відбувся хресний хід довкола храму.

Вшанування всіх святих землі Української на Донбасі

29 червня 2008 року Храмове свято парафії Всіх святих землі Української м.Красний Луч Луганської області (настоятель протоієрей Сергій Підтягин) припадає на другу неділю по П'ятдесятниці. В цей день, 29 червня 2008 року, в шахтарське місто прибули архиєпископ Ігор, о. Леонід Даниленко (сел. Ківшарівка), о. Павло Кущ (с. Мурафа), голова Харківського крайового братства святого апостола Андрія Первозваного Вадим Приходченко. Після Архиєрейської Святої Літургії та хресного ходу владика Ігор привітав настоятеля парафії протоієрея Сергія Підтягина з 15-річчям священства, передав йому вітання від клиру й мирян єпархії. Архиєрей звернув увагу на неоціненний для пастиря дар о. Сергія Підтягина – доброту, чуйність, вірність своєму покликанню.

67-річчя Акту відновлення Української держави

30 червня 2008 року в Свято-Дмитрівському храмі м. Харкова було відправлено Архиєрейську Святу Літургію за Україну та її народ. Очолив Службу Божу архиєпископ Ігор. Йому співслужили протоієрей Віталій Зубак (м. Харків), протоієрей Сергій Підтягин (м. Красний Луч), о. Павло Кущ (с. Мурафа), о. Максим Стрихар (м. Київ), о. Станіслав Аштраф'ян (с. Соколове). У проповіді владика Ігор розкрив зміст акту 30 червня 1941 р. в зв'язку з євангельським читанням дня, де лунали слова «Жниво справді велике, та робітників мало» (Мт. 9:37). Подвиг Степана Бандери, Ярослава Стецька та інших учасників акції 30 червня 1941 р. полягав у мужньому прийнятті на себе відповідальности за долю нації, її держави. Мужньому вчинку активної меншости, готової бути лідером у боротьбі за свободу. Опівдні того ж дня було покладено квіти до пам'ятного знаку проголошенню державної незалежности України на пл. Свободи в Харкові. Разом із архиєпископом Ігорем до пам'ятника прийшли клирики й миряни УАПЦ, керівники харківських організацій Української Народної партії, Християнсько-Демократичного Союзу, Братства апостола Андрія Первозваного, активісти молодіжних націоналістичних організацій. Пролунав гимн «Боже великий, єдиний».

Домашня церква

Повчання Афонського Старця Паїсія

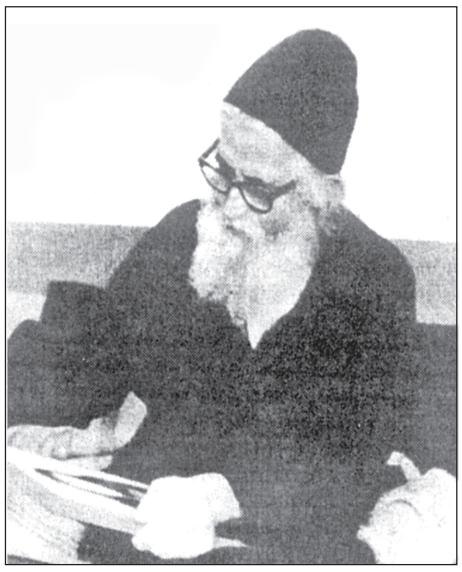

Мандруючи житейськими дорогами конче потребуємо підказки, вказівника, щоб добратися до поставленої мети. Наскільки необхідніші нам вказівники, повчання, щоб осягнути мету нашого життя – щасливу вічність.

Неоціненним скарбом є для нас роздуми, настанови Афонського Старця Паїсія, здатні допомогти виснаженій гріхом людині почати духовну боротьбу за звільнення від гріховних тенет.

Хто з нас не потерпав від несправедливості? Її зазнаємо в колі власної сім'ї, від чужих людей, в державних установах, вона панує на найвищих щаблях влади, в суспільстві. Отож, актуально буде скористати з поради духовного старця і засвоїти істину про те, що терплячи несправедливість і ставлячись до цього духовно, людина приймає від Бога велике благословення.

Треба правильно налаштувати себе стосовно несправедливості.

Щоб не озлоблювалося твоє серце, коли з тобою чинять несправедливо, ніколи не думай ні про те, що винен той, хто чинить з тобою несправедливо, ні про те, наскільки велика його провина, а поміркуй краще про те, наскільки винен ти сам.

Якби ми розважали про те, що найбільшу зі всіх несправедливість взяв на себе Христос, то приймали б несправедливість з радістю. Будучи Богом, Він через велику любов зійшов на землю й на дев'ять місяців вклав Себе в утробі Пресвятої Богородиці. Потім тридцять років Він був безвісним, з п'ятнадцяти до тридцяти років працював на євреїв теслею. А тоді це була дуже тяжка праця. А після цього – три роки страждань. Заради проповіді пройшов Він босоніж всю їхню землю вздовж і впоперек. Він зцілював хворих, відкривав очі сліпим, а вони всі вимагали він Нього знамень, Він виганяв бісів з одержимих, а невдячні люди називали біснуватим Його Самого.Про Нього було стільки пророцтв і передбачень, Він здійснив стільки чудес, але, незважаючи на все це, зрештою Його піддали знущанням і віддали на Хресну Смерть.

Тому ті, хто терпить несправедливість, є найулюбленішими Божими чудами. Бо, терплячи несправедливість, ці люди носять у своєу серці Хреста, який потерпів несправедливо. У засланні чи у в'язниці вони радіють так, немов перебувають у Раю, тому що Рай – там, де Христос.

Коли хтось чинить з тобою несправедливо, думай про те, що він робить це не зі злості, а просто тому, що побачив все в такому світлі. Якщо в цієї людини нема злоби, то мине якийсь час, і Бог сповістить її про правдивий стан справ. І тоді людина ця зрозуміє, що була несправедлива до тебе, і покається. Бог не сповіщає людину тільки в тому випадку, якщо в неї є злоба, оскільки радіостанція Бога працює на частоті смирення і любові.

Несправедливість – великий гріх. Люди, що роблять якусь несправедливість, збирають вогонь на власну голову, вони дають дияволу право бути над собою, і потім у них починаються нещастя, різні хвороби, інші халепи, і вони не розуміють духовних причин цих лих.

Більшість нещасть походить від несправедливостей. Наприклад, якщо несправедливістю люди наживають собі багатство, то кілька років вони почуваються щасливо, але потім витрачають все несправедливо накопичене на лікарів. Адже в псалмі написано: «Краще мале у правдника, ніж велике багатство у грішних». Все, що накопичується неправдою, втрачається, розвіюється за вітром.

Несправедливість буває двох видів: матеріальна і моральна. Матеріальна несправедливість – це коли людина несправедлива з кимось у матеріальному, речовому відношенні. Моральна несправедливість, це коли хтось, наприклад, закрутить дівчині голову і спокусить її. А якщо обманута дівчина на додачу ще і сирота, то той, хто обманув її, обтяжує свою душу в п'ять разів більше.

Може статися, що в якійсь родині дід чи бабуся робили ті чи інші несправедливі вчинки, але на них самих це ніяк не відбилося. Однак кара досягає їхніх дітей чи онуків, які занедужують і бувають змушені витратити на лікарів те, що було зібрано неправдою, щоб у такий спосіб оплатити борги предків.

Часто ми говоримо, що хтось поводиться з нами несправедливо, тоді як, по суті, ми самі несправедливі до інших. У таких випадках потрібно бути уважними й усвідомити, що винні ми самі.

З книги «Духовна боротьба».

Подорож у Святу Землю

ДОРОГІ БРАТТЯ І СЕСТРИ!

Ми раді представити Вам маршрут паломництва у Святу Землю.

Наш партнер в організації паломницьких подорожей прочан у Святу Землю, має більш ніж 30-ти річний досвід роботи, висококваліфікованих фахівців, що надають кращі послуги, засновані на команді професійних гідів та водіїв, крім того має у своєму розпорядженні кращі готелі відповідно до їх категорій.

За довідками звертатись до Свято-Покровської парафії
08154, Київська область, Києво-Святошинський район, м. Боярка, вул. Білогородська 11Б
Тел.: **8 - (044) - 406-35-90, 8 - (298) - 47-671, 8 - (098) - 414-19-19.**
hram-pokrova@ukr.net www.hram-pokrova.kiev.ua

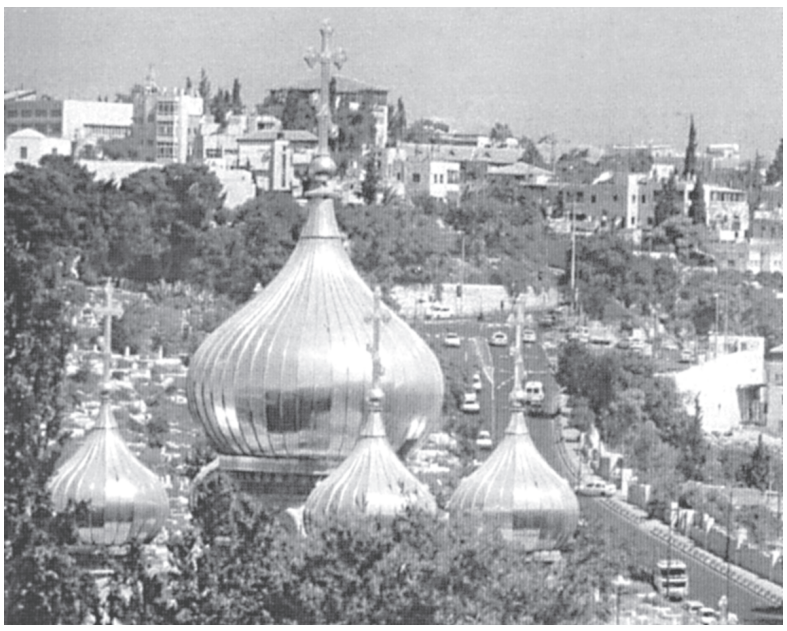

Маршрут для прочан у Святу Землю Йорданія - Ізраїль (Палестина) *(один тиждень)*

День 1. Прибуття в аеропорт Аммана, зустріч, і поїздка в готель, ночівля.

День 2. Переїзд до мосту Allenby і по дорозі прогулянка на Мертве море для можливого купання в солоній воді. Відвідування монастиря святого Гарасима. Поїздка в Єрихон на сніданок. Поїздка через Йорданську долину в Назарет, потім вечеря і відпочинок.

День 3. Ранок, відвідування храму Вознесіння і церкви Діви Марії. Далі село Канна Галілейська. Відвідування церкви Першого Чуда. Потім поїздка у Тверію: Капернаум, Табха. Обід на березі Галілейського моря (озеро Кінерет), сервірований традиційною рибою Святого Петра. Після обіду, підйом на гору Фавор для відвідування церкви Преображення. Поїздка у Віфлеєм на відпочинок.

День 4. Цей день буде присвячений Віфлеєму й околицям: Грот і Базиліка Різдва, поле Пастухів (м. Бейт-Сахур). Лавра святого Сави Освященного і Лавра святого Феодосія Великого. Обід буде сервірований у проміжку між екскурсіями. Вечеря і відпочинок у готелі.

День 5. Цей день присвячений Єрусалиму. Поїздка в Єрусалим і підйом на Єлеонську Гору, щоб відвідати Каплицю Вознесіння і церкву Pater Noster. Спуск до Гефсиманської Базиліки, що знаходиться в оливковому саду з деревами часів Ісуса Христа. Відвідування Гробниці Матері Божої. Обід. Після короткого відпочинку, поїздка на Гору Сіон для відвідування Горниці Таємної Вечері і церкви Успіння Богоматері. Назад у готель на вечерю і відпочинок.

День 6. Поїздка в Єрусалим. Повний день присвячений відвідуванню Старого Міста. Починається екскурсія із входу в місто через Ворота святого Стефана, потім відвідування церкви Йоакима й Анни й купальні Віфезда. Далі проходження шляху Via Dolorosa, відвідування храму Гробу Господнього й детального огляду його комплексу. Обід між екскурсіями. Назад до готелю у Віфлеєм на вечерю і відпочинок.

День 7. Після сніданку, трансфер до Мосту Allenby (кордон Ізраїль - Йорданія) і прибуття в Йорданію. Зустріч - із Йорданської сторони. Продовження подорожі до гори Небо й відвідування руїни Візантійської церкви. Переїзд у Мадабу й відвідування церкви, що містить у підлозі відому мозаїчну карту Святої Землі, створену в 560 р. Обід між екскурсіями. Поїздка в Амман, вечеря й відпочинок у готелі.

День 8. Після сніданку, трансфер в аеропорт Аммана для зворотного польоту.

Орієнтовна вартість прочанської подорожі приблизно 1000 $.

Ієрархи УПЦ-КП наносять шкоду Українському Православію

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

задумуються. Їхня головна ціль – ліквідувати УАПЦ. Тут стає зрозумілим чому в УАПЦ так мало парафій, порівнюючи з іншими конфесіями.

Ієрархи УАПЦ змушені боронити свою Церкву не тільки від УПЦ-МП, але й від УПЦ-КП, ієрархи якої застосовують проти УАПЦ ще більше жорстокості, ніж УПЦ-МП. Про це свідчать події в Каневі. З того виходить що в УПЦ-КП і в УПЦ-МП одна мета – а то ліквідація УАПЦ на Україні на догоду Московському Патріарху. А ті всі вислуги Патріарха Філарета про свій патріотизм і вірність Україні й українській Церкві просто лукавство. Про це свідчать факти його діяльності.

Манявський Скит, ця історична українська святиня – з самого початку і довший час належав до УАПЦ. Патріарх Філарет знайшов спосіб, щоб перетягнути його до УПЦ-КП. А Почаївська Лавра як належала до Московського Патріархату, так і далі належить. Патріарх Філарет нічого не зробив, щоб вона стала під юрисдикцію УПЦ-КП. Так і в інших випадках. Тому парафій Московського Патріархату стає щораз більше на Україні. УАПЦ зайнята обороною від УПЦ-КП. На те витрачаються їхні сили. А на хоч якесь протистояння Московському Патріархату сил не лишається. Отже, УПЦ-МП має великі можливості збільшувати кількість своїх парафій на Україні. Що вони і роблять. І, мабуть, дякують Патріархові Філарету, що завдяки його старанням створилися такі сприятливі умови для їхньої діяльності, забезпечити свою більшість на Україні якнайдовше, а то і назавжди.

Отже, УАПЦ загрожує небезпека зникнення з України. Її витіснить УПЦ-МП за допомогою УПЦ-КП. Над цим треба задуматись і відповідно реагувати, щоб запобігти ліквідації УАПЦ в Україні.

Щодо Церкви в Каневі, в пам'ять жертв голодомору 1932-1933 років, ідею будівництва якої започаткував Патріарх Філарет і тепер не здійснює, ще раз доказує, що він все робить на догоду Московському Патріархату. Поскільки Росія не схвалює рішення визнати голодомор як гиноцид проти Українського народу, то і Патріарх Філарет тепер не хоче, щоб була побудована Церква в пам'ять жертв голодомору за його допомогою чи і просто сприяння.

Таке негативне ставлення Патріарха Філарета до УАПЦ започаткувалося ще під час її відродження 1989-1991 роках. Про це свідчать факти. В 1990 УАПЦ була прголошена Автокефальною: обрано Патріархом Мстислава (Скрипника), УАПЦ була узаконена в усій Україні. Але і тоді ще митрополит Філарет віднісся до тих подій негативно, просто вороже. Він ще тоді намагався протистояти відродженню УАПЦ і відокремленню її від Московського Патріархату. І коли в 1991 р. відбувалося святкування 130-ої річниці перенесення праху Т.Г. Шевченка на Україну – Українською Православною Церкою митрополита Філарета була проведена відправа-марафон російською мовою з ранку до вечора, щоб не допустити при допомозі ОМОНу нікого до могили: навіть Кобзаревих родичів, навіть Патріарха УАПЦ Мстислава. Він сидів на сходах з кобзарем зі сльозами на очах.

Отож події минулих років і теперішні події в Каневі разом узяті переконують нас, що та ненависть до УАПЦ зі сторони ієрархів УПЦ-КП на чолі з Патріархом Філаретом не є якесь тимчасове явище, на яке можна і не звертати уваги. Це є запланована програма їхнього буття на ліквідацію УАПЦ. І кінця такого знущання над УАПЦ, яке відбувається в Каневі над добродієм Олександром Вороніним не буде.

Тому нам, вірним УАПЦ, не можна просто спостерігати, а треба протистояти тим антихристиянським вчинкам УПЦ-КП. Осудити діяльність її ієрархів в Каневі. Взяти під свій захист таких людей-патріотів як Олександр Воронін. Належно оцінити їхню подвижницьку працю для нашої УАПЦ. Це наш християнський обов'язок як віруючих християн і як громадян-патріотів України.

Ніна ГОЛУБ,
м. Тернопіль.

РОДЕ НАШ КРАСНИЙ

Співаночки харківської Марічки

Знову пам'ять перевеслом пов'язала Харків та Львів. …У цій історії багато дивного і несподіваного – навіть символічного, адже мешкає наша героїня розповіді у знаменитому харківському будинку «Слово», вигляд якого одразу викликає шквал складних почуттів. Звідси у 30-х роках XX століття починалося відоме українське розстріляне Відродження. Вона теж має безпосереднє відношення до другої хвилі національного руху в Україні, його славних сторінок, адже прем'єра фільму режисера Сергія Параджанова «Тіні забутих предків» за повістю Михайла Коцюбинського стала поштовхом до нової хресної дороги української інтелігенції. 4 вересня 1965 року в київському кінотеатрі «Україна» під час першого показу фільму виступив відомий український критик Іван Дзюба, якого підтримали В'ячеслав Чорновіл, Василь Стус та інші. Арешти та репресії тих, кого називали «совістю народу» не забарилися. Серед них були і харків'яни.

«Співаночки, мої милі, де ж мені вас діти?..»

Зринають у пам'яті слова коломийки, що звучить з уст маленької Марічки у фільмі «Тіні забутих предків», знятого на кіностудії ім. Довженка у 1963-1964 році. Фільм приніс славу українському кінематографу на багато років уперед, отримав 28 міжнародних нагород: у 1965 році на Міжнародному кінофестивалі (МКФ) «Південний хрест» (Мар-Дель Плата, Аргентина) Золоту медаль та приз ФІПРЕССІ за колір, світло і спецефекти; Кубок Фестивалю фестивалів у Римі (1965); Премію Британської кіноакадемії за кращий зарубіжний фільм (1966); Золоту медаль за режисуру МКФ у Салоніках, Греція (1966) та багато інших. Фільм потрапив до «Книги рекордів Гіннеса», як такий, що здобув найбільше нагород. У 1991 році Державної премії України ім. Шевченка удостоєно С. Параджанова (посмертно), Ю. Іллєнка, Л. Кадочнікову, Г. Якутовича. В іноземному прокаті фільм має назву «Вогняне коло».

Про сам фільм, виконавців головних ролей Марічки (Лариси Кадочнікової) та Іванка (Івана Миколайчика) рясно рецензій та відгуків, як і на фільм, що лишається неперевершеним витвором української кінематографії. Сергій Параджанов народив «правдиву казку гір» і відкрив світові унікальність гуцулів, адже і зйомки відбувалися у селищі Верховина на Івано-Франківщині.

Але ми мову поведемо про маленьку акторку, харків'янку, Валентину Глинько, а нині доцента, викладача Харківського національного медичного університету Валентину Олексіївну Шеданію. Сергій Параджанов шукав її для свого «дітища» 4 роки і віддав їй роль головної чорноокої героїні у наймолодшому віці на початку фільму.

«Одягнуся та й буду файна дівка»

Вона народилася у Харкові і до 5 років разом із батьками жила на Салтівці. Тато Валі закінчив інститут і був скерований на роботу до м. Долини Івано-Франківської області, а мама працювала там учителькою української мови. Дівчинці не було ще й 7 років, коли мама вирішила зміцнити їй здоров'я перед школою і віддала до піонерського табору, який розмістився серед мальовничих гір. Невдовзі маленька Валя стала для всіх улюбленицею, мама навідувалася до неї нечасто, адже маленький однорічний синочок теж потребував її турботи і часу.

Свою несподівану нагоду стати акторкою Валентина Олексіївна згадує з особливим теплом та посмішкою. Одного разу вона побачила, як з долини до табору стежкою підіймається гурт людей у надзвичайно красивому одязі: жінки у національному барвистому вбранні з коралами на шиї та чоловік високого росту, з бородою в сомбреро і пончо. Звідусіль почулося: «Артисти приїхали!» Це дійсно був Сергій Параджанов зі своїми асистентами – він котрий рік продовжував пошук дівчинки на роль маленької Марічки. Огляд дітей завершувався, ніби приглянулася одна світлоока русява дівчинка… Та раптом, як у казці про кришталевий черевичок, вихователька підштовхнула вперед свою чорнооку улюбленицю…

І ось маленька Валя стоїть на стільці і голосно декламує вірш про зайчика. Дорослі гості дуже тішаться, щиро сміються та аплодують. Отже, першим, хто аплодував її успіху, був сам Сергій Параджанов! Сама ж дівчинка не мала ніякого уявлення про цього красивого і доброго чоловіка. «На проби до Києва мене запросили одразу, але мені не вірилося», – згадує Валентина Шеданія. Валина мама до подібного плану зовсім поставилася скептично.

Через місяця два в Долину, що на Івано-Франківщині, надійшла телеграма із запрошенням на проби, а потім ще і ще… І лише тоді мама повезла свою донечку в «артистки» до кіностудії ім. Довженка.

На все життя залишилася у Валиній пам'яті перша проба: темний павільйон, люди, які щось говорять, підказують. Валечці не все одразу вдавалося. Та раптом майбутній Іванко заграв на сопілочці – все як у казці кудись зникло, а лишилися вони: Іванко, Марічка та мелодія. Зняли кілька дублів і майбутня акторка повернулася в Долину.

Згодом почалася робота, їй говорили, що і як потрібно робити та результат приходив не одразу. Наприклад, в епізоді в сараї потрібно було злякатися і передати широко відкритими очима…Пройшов день, маленька акторка хоч і відчувала, що чинить не дуже гарно, але не могла нічого вдіяти – замість страху їй хотілось сміятися. Наступного дня Параджанов дав команду, не повідомляючи дітей, під час зйомки гучно стукнути позаду дівчинки…Так і сталося – страх охопив дитя, очі стали великими… «Стоп, кадр!», зйомка вдалася.

«Співаночки мої, співаночки…»

Марічка у фільмі виконує їх, схилившись над шитвом…Цей епізод теж спочатку не вдавався – неслухняними у Валиних руках виявилися нитка з голкою, все плуталося…Тоді сам режисер вправно показав, як вишивати хрестиком і одночасно співати. Параджанов, незважаючи на свій темперамент і емоційні реакції, притаманні геніальним людям, терпеливо і люблячи ставився до дітей.

Зйомки фільму тривали півтора року. Валя (Марічка) з Ігорем (Іванком) ходили до сільської школи і продовжували брати участь у створенні фільму. «Запам'яталися, – каже Валентина Олексіївна, – зйомки епізоду похорону взимку, коли довго в горах не з'являлося сонце – так тривало і тиждень, і два. З його появою «шкільних акторів» негайно забрали з занять.

За час роботи над фільмом всі стали близькими, своїми. Траплялось, що коли хтось із дівчаток у школі хотів привернути увагу Іванка (Ігоря), то Марічка (Валя) дуже страждала…

Епізод, коли Іванко від гіркоти втрати батька б'є по обличчю Марійку, аж ніяк не вдавався Ігореві, доброму і вихованому хлопчику. Тоді Параджанов намовив Валю у момент зйомок сказати образливе слово в його адресу – порада спрацювала стовідсотково, ляпас вдався такий, що з Валиних очей бризнули одразу справжні сльози.

Складно давався епізод купання дітей в озері. У горах стояла рання осінь, було холодно, вода в озерці, що насправді було копанкою, виявилась крижаною.. Але ще більшого клопоту завдавало те, що купатися потрібно було без одягу, соромилася. Тоді їй порадили швидко забігти у воду і плескати по ній руками, здіймаючи бризки. Все насправді вийшло природно: і крик, і хлюпання…Дітей одразу вихопили з води, розтерли спиртом, одягли в тепле і рятували чаєм.

За фільмом Марічку вперше помічаємо в церкві серед свічок, образів, серед справжнього природного для гуцулів середовища, здається вчувається запах ладану і воску. Насправді цей епізод знімали останнім під Києвом у старій церковці. Маленькі актори жили на квартирі у Києві у старих, добрих людей, які щиро вболівали за успіхи своїх акторів.

«Ой кувала зозулечка…»

Непомітно минуло майже 45 років, харківська Марічка не прагла афішувати своє акторське дитинство, хоча ніжно зберігала в серці спогади про ті події, як не донька, яка теж медичний працівник, та чоловік, які переконували оприлюднити спогади, а вона так би і не наважилась сама.

… Напередодні першого показу фільму над Долиною пролетів літак, як дощем, вкрив все місто білими запрошеннями, що спеціально було зроблено, адже знали, що маленька акторка живе у їхньому місті. Валентина Олексіївна демонструє збережені мамою безцінні документи, запрошення, телеграми Параджанова, угоди тощо. І почалися для маленької Валі, а особливо її матусі, клопоти від акторської слави. Люди спочатку йшли дивитися кіно, а потім прямували до Валиної оселі…Дівчаток цікавило, зокрема, як стати актрисою.

Валентина Олексіївна згадує про те, чого варті були матусі приїзди малої акторки додому, коли та зовсім скучала за домом і мамою. Відмити від гриму було дуже складно – тричі мінялась вода, яка була і чорною, і коричневою одночасно. На 200 рублів премії, що надійшли маленькій акторці телеграфом, мама придбала килим, який довго нагадував про зоряний час.

«Іваночку, Іваночку!..»

Наближалась до завершення робота над фільмом, і всім дуже не хотілось розлучатися. З прикрістю згадує Валентина Олексіївна про те, що не здогадалася тоді взяти адресу її партнера Ігоря зі Львова, який був старший за неї років на сім, оберігав як міг, допомагав, був добрим і чуйним. Валя обожнювала його. Тож має зараз харківська Марічка єдину мрію – відшукати львівського Іванка за будь-яку ціну.

Про кар'єру акторки не мріяла, хоча все життя пам'ятає себе на сцені в художній самодіяльності. За покликанням вона педагог, як і її мама. Закінчивши Харківський державний університет, факультет біології, захистивши дисертацію з проблем довголіття, Валентина Олексіївна Шеданія викладає нормальну фізіологію студентам ХНМУ, вважаючи свою сьогоднішню справу надзвичайно потрібною. Вона переймається проблемами сучасної вищої освіти в Україні, вихованням медичних кадрів, формуванням справжніх інтелігентів…Студенти люблять її, пишаються, що їх викладач виконала роль у великого Параджанова. Ділячись своїми секретами довголіття, що становлять її наукові дослідження, Валентина Олексіївна радить дослухатися до природи, до свого організму, а ще – дотримуватися вікових християнських моральних заповідей – ось і весь секрет здоров'я.

Після розмови з господинею затишної квартири, я обережно ступаю сходами будинку «Слова». Звідси, з її сьогоднішньої квартири, у 1934 році забрали на розстріл письменника Олексу Слісаренка; тут мешкав поет і щирий шанувальник українського слова Іван Вирган, якому б сьогодні виповнилося 100 років. Він теж зазнав репресій у 40-х роках …

Але мене не покидає відчуття, що тут, у Харкові, попри всі сьогоднішні його дискредитації і лиху славу, живе «сіль землі», справжня українська інтелігенція і тому у міста є майбутнє.

Ніна НЕМИРОВСЬКА.
Фото Валентини ШЕДАНІЇ, Катерини СВІДКО.

***P.S.** 1. За допомогу у підготовці матеріалу автор висловлює щиру вдячність Леоніду Петровичу Підопригорі.*

2. Нашій героїні ще не відомо, що в результаті надзвичайно складних журналістських розслідувань вдалося з'ясувати прізвище Ігоря. За нашими даними його прізвище Дзюра. Ми звертаємося до львів'ян з великим проханням: кому відома доля Ігоря (Івановича?) Дзюри, 1949 р. н., який мешкав у Львові в 1963-64 роках разом із сестрою, бо у них не було батьків, – повідомити у Харків за телефоном 8-057-705-05-87, або в редакцію, телефоном 8-066-45-209-77 (Ніна Григорівна).

Сподіваємося, що спільними зусиллями ми будемо свідками щасливої зустрічі харківської Марічки та львівського Іванка наперекір долі.

Криничка

Дитяча сторінка

Приходьте, діти, до кринички
Напитись чистої водички.
А та водиця непроста,
Бо це — наука про Христа.

ПРЕМ'ЄРА РУБРИКИ

«Будьмо друзями!»

Дорогі діти!

Наша газета започатковує на Дитячій сторінці нову рубрику «Будьмо друзями!». Тут ви зможете прочитати про своїх ровесників з інших міст України, а також написати коротко про себе. Ми сподіваємось, що ви зможете знайти тих, з ким вам буде цікаво переписуватися, і ви подружитеся. Будь ласка, пишіть нам на адресу редакції і повідомте своє ім'я, що ви любите, чим ви захоплюєтесь, ким мрієте стати. Хтось прочитає про вас і, можливо, напише вам листа. Ви також можете написати тим, хто вас зацікавив з цього номера газети. Нові майбутні друзі чекають на ваші листи.

Я називаюся Настя Гритчина. Мені 12 років. Я живу в м. Миколаєві за адресою: вул. Кобера, 69/1, індекс 54018. Вчуся танцювати, люблю малювати, слухати музику. Я слухаю такі групи: Quest Pistols, Rihanna, Світлана, Лобода, Максім, Тіматі. Пишіть усі, хто хоче познайомитись з цікавою людиною!

* * *

Мене звати Маша, мені 11 років, я перейшла в 6-А клас школи № 46. Люблю комп'ютерні ігри і слухати музику. Мені подобається Потап і Настя Каменських, Світлана Лобода, НеАнгели, Алібі, Maxim, XS, Quest Pistols, Rihanna. У мене багато друзів. Я блондинка, у мене голубі очі. Ще я люблю лікувати людей і перекладати з іноземної мови. Я хочу стати або перекладачем, або лікарем. Я не люблю, коли дорослі роблять мені зауваження і смикають за коси. Я не люблю жадібних людей і сама не жадібна. Мрію поїхати працювати у Францію.

Хочу переписуватись з дівчинкою. З радістю чекатиму листа.

Моя адреса: Маша Смук, вул. Повздовжня, 9, кв. 4, м. Миколаїв, 54034.

* * *

Я називаюся Анна. Мені 10 років. Я перейшла в п'ятий клас школи № 22. Хочу знайти собі друга. Я весела, люблю малювати, люблю музику. Хочу стати вчителем. У п'ятому класі я буду вивчати німецьку мову. У мене карі очі і коричневе волосся. У мене вдома є папуга, він називається Рікі. Пишіть мені, я з радістю відповім.

Моя адреса: Степанова Анна, вул. Майстерська, 14, м. Миколаїв.

* * *

Моє ім'я Артем. Мені 8 років. Я люблю свою школу №22. У мене є рибки. Я мрію стати трактористом. Не люблю, як мама мене примушує йти на тренування. Полюбляю їздити на велосипеді. Я хочу переписуватися з хлопчиком.

Моя адреса: Степанов Артем, вул. Майстерська, 14, м. Миколаїв.

Шановні дорослі!

Пропонуючи дітям нову рубрику «Будьмо друзями!», просимо вас допомогти їм оволодіти поки що новими для них навичками епістолярного жанру. Написати гарного, душевного листа – це не так просто, як послати есемес з мобільного телефону. Підкажіть їм, де можна придбати поштові конверти і марки, як правильно написати адресу, і найголовніше, як не забути вже готового листа вкинути до поштової скриньки. Якщо ви навчите їх цьому зараз, у майбутньому матимете радість отримувати від них листи на свою адресу. А ми вже нетерпляче чекаємо їхніх листів на адресу редакції.

Хай наші діти будуть дружніми!

ДІТИ-СВЯТІ

Героїзм дитини задля Христа

Третій раз по дорозі до Єрусалиму Христос Спаситель чітко заявив апостолам: „Оце йдемо в Єрусалим, і Син Чоловічий буде виданий первосвященикам та книжникам, і засудять Його на смерть, і видадуть Його поганам; і насміхатимуться з Нього, плюватимуть на Нього, бичуватимуть Його й уб'ють. Він же по трьох днях воскресне» (Мк. 10, 33-34). Євангелист підкреслює, що Ісус Христос цим разом ішов попереду апостолів, вони ж несміло ступали за Ним. Христос Господь добровільно йшов на найстрашнішу смерть на дерево ганьби. Апостоли не могли зрозуміти, чому Христос, Син Божий, Всемогутній, Чудотворець, добровільно йде на смерть.

У 1900 р. в Китаї сформувалася фанатична організація так званих «боксерів», які в жорстокий спосіб переслідували християн-чужинців, а китайців, які стали християнами, змушували відрікатися християнської віри. Одного дня «боксери» оточили християнську місійну школу і заблокували всі двері, крім одних. На порозі цих дверей «боксери» поклали хрест і голосно промовили: «Кожна дитина, котра ногами потопче хрест, може йти зі школи додому, хто ж цього не зробить, буде розстріляний». Жах огорнув усіх невинних школярів. Перших сім учнів зі страху топтали ногами святий хрест. Коли ж прийшла черга тринадцятирічної дівчинки – правдивої християнки, вона спинилася перед хрестом, підняла очі вгору, зробила на собі знак святого хреста і з набожністю переступила хрест, який лежав на порозі. Відразу почувся постріл і дівчинка впала на землю мертва. Заохочені героїзмом тієї дівчинки всі наступні учні, а було їх дев'яносто двоє, також набожно переступили святий хрест – і всі загинули від ворожих куль. Героїчний приклад однієї дівчинки додав героїзму іншим учням віддати своє життя за святу віру. Ісус Христос залишив нам героїчний приклад терпіння і жертви за спасіння душ. Він дав нам приклад до наслідування і промовив: «Хто хоче йти за Мною, нехай себе зречеться, візьме щодня на себе хрест свій і йде за Мною» (Лк. 9, 23).

У книжці «Архіпелаг Гулаг» Олекасандр Солженіцин переповідає цікаву історію про десятилітню дівчинку Зою Ліщеву. Її батько і мати, дідо і бабця, а також старші брати були заслані до різних концентраційних таборів Радянського Союзу за вірність християнській релігії. Мала Зоя опинилася в комуністичному дитячому будинку. Зоя носила на грудях маленький хрестик. Вчителька дитячого будинку повідомила Зою, що у державному притулку не дозволяється носити хрестика, тож вона мусить віддати свій хрестик вчительці. Зоя сміливо відповіла: «Моя мама, прощаючись зі мною, повісила цей хрестик мені на шию, і я ніколи його не здійму. Це пам'ятка від моєї матусі». Кожного дня нахабні безбожники непокоїли невинну дитину, щоб віддала свій хрестик, але Зоя рішуче відповідала: «Я не віддам свого хрестика, хіба що ви задушите мене і тоді здіймете його з мого мертвого тіла». За «непослух» Зою перевели до будинку для недорозвинутих дітей, де нещасні діти намовляли Зою до крадіжок і прокльонів та інших недобрих вчинків. Але побожна дівчинка раз у раз повторювала: «Моя мама дуже побожна, тож дочка побожної мами не може бути злочинницею». Коли ж Зоя закінчила чотирнадцятий рік життя, її засуджено на десять років каторги.

Яка злоба і яка ненависть комуністів до символу християнської релігії, до Хреста! Десять років концентраційного табору за те, що побожна дитина носила хрестик. Диявол ненавидить Ісуса Христа і не може дивитись на все, що відноситься до християнської релігії, тому він ненавидить хрест. Безбожники наслідують свого «батька»-диявола і тому нищать хрести, палять їх або викидають у сміття. Сучасна деяка молодь нищить на кладовищах-цвинтарях могили, надгробні хрести, щоб уподобитесь своєму «батькові»-дияволу. Це є страшний нехристиянський поступок. Ми бачимо, що християнський моральний поступок зобов'язує молодь до вищого, небесного, а аморальний – до злочину перед суспільством, а найголовніше – перед Богом.

† МАКАРІЙ,
архиєпископ Львівський.

Гостювання миколаївців зігріте любов'ю

Діти недільної школи храму Святого великомученика Пантелеймона Миколаївської області з 30 травня по 1 червня відвідали славне місто Львів на гостинне запрошення членів Львівського крайового ставропігійного братства святого апостола Андрія Первозваного.

Все наше перебування було зігріте любов'ю і теплом п. Віри Маркович, п. Тараса Дмитрика, п. Розалії, п. Слави, які приймали нас 10 дітей і 4 дорослих, як найдорожчих гостей. Ми познайомилися зі старим центром міста, відвідали Успенський православний кафедральний собор, Вірменську Апостольську, Свято-Миколаївську православну церкви, Римо-католицький кафедральний собор. Побували на екскурсії в оперному театрі, який справив на нас незабутнє враження.

Та, як говориться у прислів'ї, – «Не місце красить людину, а людина місце». Зустріч зі священиком Української Автокефальної Православної Церкви в с. Східниці о. Юрієм Голодом залишиться в наших серцях надовго. Це дуже самобутня, щира душею і серцем людина викликала захоплення у кожного з нас. Церква Святого Миколая Мирлікійського Чудотворця – краса Карпатських бескидів. Мальовнича природа, щедре цвітіння трав, дерев і кущів посеред цієї краси – витвір людських рук – церква з дерева, кольоровими вітражними вікнами під склепінням, з сяючими куполами просто затамувала подих, коли ми потрапили всередину.

Простір, прохолода і водночас живе тепло дерева і м'яких килимів на підлозі наче огорнули всіх присутніх. Священик розповідав про те, що зводили церкву без архітекторів, самотужки, за його проектом. Іконостас планують завершити до престольного свята, 19 грудня.

А яким смачним був обід у домі священика! Книші з картоплею ми запам'ятаємо надовго!

О. Юрій показав нам природнє джерело з лікувальною водою «Нафтуся», а на згадку про відвідини подарував кожній дівчинці і жінкам прикраси з бісеру, виготовлені його руками, і образ Пресвятої Богородоці Почаївської для нашої церкви в Миколаєві.

Нехай Господь дарує здоров'я і наснаги Вам, отче Юрію!

В день від'їзду ми побували на горі Високий Замок – візитівці міста Лева, фотографували краєвиди та залишки стін на Замковій горі, п. Тарас дуже цікаво розповідав про вулиці і будинки, події історичні і сучасні. На дорогу нас пригостили обідом у приміщенні Братства.

Від першої до останньої хвилини нашого перебування у Львові п. Віра як дбайлива і лагідна мати опікувалася нами, організовувала екскурсії і подорожувала з нами, намагаючись якомога більше нам показати і розповісти. З нею та з п. Тарасом Галушкою, який присвятив нам свій час і маршрутний автобус, ми побували у Дрогобичі, Бориславі, Трускавці.

Низький уклін всім, хто прилучився до нашого перебування у Львові, створивши нам прекрасні умови і незабутні враженя.

Наталія БАКЛАН.

На світлині: ***діти недільної школи Свято-Пантелеймонівської парафії м. Миколаєва – гості Львівського крайового ставропігійного братства св. ап. Андрія Первозваного.***

Світлина Розалії КОЗАК.

ЗАСНОВНИК ГАЗЕТИ —
Львівське крайове ставропігійне братство
св. ап. Андрія Первозваного,
зареєстроване міністерством України
у справах преси та інформації.

РЕЄСТРАЦІЙНЕ СВІДОЦТВО: серія КВ № 2335

Тим, хто бажає матеріально підтримати наше видання, повідомляємо банківські реквізити:

ЗАТ АКБ "Львів"
Р/р 260075157, МФО 325268,
код ЄДРПОУ 20785948

Подяка за Ваші пожертви друкуватиметься на сторінках газети.

Успенська вежа

НАША АДРЕСА:
79008, Львів-8, вул.Руська, 3/1
Для листування:
м. Львів - 8, а/с 866
(0322) 274-63-38
www.stavropigia.lviv.ua

Редактор **Олег ПЕНДЕРЕЦЬКИЙ**
Редакційна колегія:
Тарас ДМИТРИК, Віра МАРКОВИЧ, Юрій ФЕДІВ, Володимир ХАРКО

Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність використаних фактів, цитат, власних імен. Редакція намагатиметься найменше втручатися в авторський текст, зберігаючи особливості стилю. Водночас залишає за собою право редагувати, скорочувати подані матеріали.
Статті, світлини, малюнки, що надійшли в редакцію, не повертаються.

Передплатний індекс — 35013

Набір, верстка і друк газети виконані у ВАТ «Видавництво «Вільна Україна», Львів - 26, вул. Володимира Великого, 2.
Тел. (0322) 238-95-12. Замовлення № 278.